

Datum van
inontvangstneming

:

12/04/2016

Zaak C-133/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

4 maart 2016

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Mons (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 februari 2016

Verzoekende partij:

Christian Ferenschild

Verwerende partij:

JPC Motor SA

Cour d'appel de Mons

Arrest

[OMISSIS][Or. 2]

[OMISSIS]

IN DE ZAAK:

FERENSCHILD Christian, woonachtig te 3620 LANAKEN [OMISSIS],

Appellant.

[OMISSIS]

TEGEN:

De naamloze vennootschap JPC MOTOR, met zetel te 7000 BERGEN [OMISSIS],

Geïntimeerde,

[OMISSIS]

Wijst de Cour d'appel de Mons (hof van beroep te Bergen) na beraad het volgende arrest:

[OMISSIS] Nationale procedure

I – Feiten en voorgeschiedenis van het geding

De feiten en de voorgeschiedenis van het geding worden hier kort in herinnering gebracht:

- 1 Het voertuig VOLVO XC 70, jaargang 2006, is op 21 september 2010 tweedehands verkocht door SA JPC MOTOR - afgekort JPC - aan Christian FERENSCHILD, [OMISSIS] tegen de prijs van 14 000,00 EUR **[Or. 3]**
- 2 Het gebrek aan overeenstemming van het verkochte voertuig is op 22 september 2010 vastgesteld naar aanleiding van de weigering door de Dienst Inschrijvingen Voertuigen (DIV) om het in te schrijven, omdat het voertuig in de internationale gegevensbank SIS (SCHENGEN informatiesysteem) als gestolen was gesignaleerd.
- 3 Het gebrek is op 7 oktober 2010 aan JPC gemeld bij aangetekende brief van de verzekeraar juridische bijstand van Christian FERENSCHILD, die de verkoper aansprakelijk heeft gesteld, aangezien het voertuig een functioneel verborgen gebrek vertoonde, en hem in gebreke heeft gesteld om het voertuig terug te nemen en het bedrag van 14 000,00 EUR terug te betalen, onder voorbehoud van eventuele kosten of schade geleden tussen de verkoopdatum en de toekomstige datum van de annulering van de verkoop.
- 4 JPC heeft op 14 oktober 2010 stappen ondernomen bij de DIV en de politie om aan te tonen dat de herkomst van het in België gekochte voertuig volkomen rechtmatig was.
- 5 De boorddocumenten van het voertuig bleken gestolen te zijn in januari 2007 om een soortgelijke wagen met een frauduleuze herkomst in Italië „om te katten”, terwijl het in 2010 verkochte voertuig nooit was gestolen.
- 6 Het voertuig is door de DIV op 7 januari 2011 regelmatig ingeschreven. [OMISSIS]
- 7 De raadsman van Christian FERENSCHILD heeft JPC op 21 oktober 2011 in gebreke gesteld tot vergoeding van zijn cliënt voor de schade geleden ten gevolge van het verborgen gebrek van het voertuig[,] begroot op een bedrag van 3 499,83 EUR, te weten 2 999,83 EUR aan kosten voor de huur van een auto van

- 21 september 2010 tot en met 14 januari 2011 en 500,00 EUR aan administratieve kosten en telefoonkosten, onder voorbehoud van bijkomende schade.
- 8 JPC heeft op 27 oktober 2011 alle schadevergoeding betwist en aangevoerd dat de vordering laattijdig was, aangezien het dossier volgens haar sinds 7 januari 2011 was afgerond.
 - 9 Christian FERENSCHILD heeft op 12 maart 2012 JPC gedagvaard voor de Tribunal de commerce de Mons (rechtbank van koophandel te Bergen) en de veroordeling van JPC gevorderd tot betaling van het bedrag van 5 499,83 EUR, te weten 2 999,83 EUR aan kosten voor de huur van een vervangwagen, 2 000,00 EUR aan minderwaarde en 500 EUR aan administratieve kosten, te vermeerderen met de compensatoire en gerechtelijke interesten vanaf 7 oktober 2010.
 - 10 De Tribunal de commerce de Mons heeft de vordering op 9 januari 2014 ontvankelijk, maar niet-gegrond verklaard, de vordering van Christian FERENSCHILD afgewezen en hem verwezen in de kosten, begroot op een bedrag van 990,00 EUR.
 - 11 Christian FERENSCHILD heeft op 3 april 2014 hoger beroep ingesteld: hij vordert noch de herstelling of de vervanging van het verkochte goed, noch de ontbinding van de overeenkomst, maar wel een vermindering van de prijs, overeenstemmend met de minderwaarde van het voertuig, van 2 000,00 EUR, en een schadevergoeding van 3 499,83 EUR, krachtens artikel 1649 quinquies van het burgerlijk wetboek. **[Or. 4]**
 - 12 De Cour d'appel de Mons, anders samengesteld, heeft in een arrest van 8 juni 2015 geoordeeld dat het verkochte voertuig een gebrek aan overeenstemming vertoonde in de zin van artikel 1649 bis e.v. van het burgerlijk wetboek, maar dat dit gebrek verholpen leek te zijn door de inschrijving van dat voertuig; de heropening van de debatten is ambtshalve uitgesproken teneinde de partijen toe te laten conclusies in te dienen inzake de verjaring van de vordering en de omvang van de schade.

II – Toepasselijke bepalingen

- 13 De bepalingen van Belgische recht inzake de verkopen aan consumenten, ingevoerd bij wet van 1 september 2004, van kracht sinds 1 januari 2005, tot omzetting van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen* (na de veroordeling van België wegens niet-omzetting van de richtlijn bij arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 19 februari 2004, Commissie/Koninkrijk België, C-312/03) luiden met name als volgt:

* – PB L 171, blz. 12.

Art. 1649 quater van het burgerlijk wetboek:

§ 1. De verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering.

De termijn van twee jaar bedoeld in het eerste lid wordt opgeschort tijdens de periode vereist voor de herstelling of de vervanging van het goed of in geval van onderhandelingen tussen de verkoper en de consument met het oog op een minnelijke schikking.

In afwijking van het eerste lid kunnen voor de tweedehandsgoederen de verkoper en de consument een kortere termijn dan twee jaar overeenkomen zonder dat die termijn korter dan één jaar mag zijn.

§ 2. De verkoper en de consument kunnen een termijn overeenkomen waarbinnen de consument de verkoper op de hoogte moet brengen van het gebrek aan overeenstemming, zonder dat die termijn korter mag zijn dan twee maanden vanaf de dag waarop de consument het gebrek heeft vastgesteld.

§ 3. De rechtsvordering van de consument verjaart na verloop van één jaar vanaf de dag waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar, bedoeld in lid 1, mag verstrijken.

[OMISSIS] [bepalingen die geen verband houden met de vraag]

Art. 1649 quinquies

§ 1. Naast desgevallend schadevergoeding, heeft de consument het recht van de verkoper die met toepassing van artikel 1649 quater aansprakelijk is voor een gebrek aan overeenstemming te eisen, hetzij de herstelling of de vervanging van het goed onder de voorwaarden [Or. 5] bedoeld in lid 2, hetzij een passende vermindering van de prijs of de ontbinding van de overeenkomst, overeenkomstig de voorwaarden bepaald in lid 3.

III – Verjaring van de vordering

- 14 Een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de garantietermijn en de verjaringstermijn.
- 15 De wettelijke garantietermijn is een termijn van twee jaar, te rekenen vanaf de levering van het goed, voorzien in artikel 1649 quater, lid 1, van het burgerlijk wetboek, die bij overeenkomst tot één jaar kan worden herleid krachtens artikel 1649 quater, lid 1, derde alinea, voor tweedehandsgoederen,

- 16 De verjaringstermijn is een termijn van één jaar, te rekenen vanaf de dag waarop de consument het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, voorzien in artikel 1649 quater, lid 3, van het burgerlijk wetboek, zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar, bedoeld in lid 1, mag verstrijken.
- 17 In de onderhavige zaak, waar het gaat om de verkoop van een tweedehandsvoertuig, wordt niet betwist dat de garantietermijn van twee jaar bij overeenkomst tot één jaar is herleid, aangezien de bijstand van de verkoper contractueel tot 12 maanden vanaf de levering is beperkt.
- 18 De vordering is ingeleid op 12 maart 2012, te weten meer dan één jaar na:
- de levering op 21 september 2010
 - de vaststelling van het gebrek aan overeenstemming op 22 september 2010
 - de verhelping van dat gebrek door de inschrijving op 7 januari 2011.
- 19 De vraag die rijst, betreft de uitlegging van artikel 1649 quater, lid 3, van het burgerlijk wetboek bij herleiding bij overeenkomst van de garantietermijn tot één jaar: moet de verjaringstermijn van één jaar worden verlengd tot aan het verstrijken van de in lid 1 voorziene termijn van twee jaar, wanneer die termijn precies tot 1 jaar is herleid krachtens het voornoemde lid 1, derde alinea?
- 20 JPC baseert zich op de voorbereidende werken van de wet.
- 21 Het onderzoek van de voorbereidende werken brengt aan het licht dat de parlementsleden zich die vraag hebben gesteld en dat een amendement is ingediend om [artikel] 1649 quater, lid 3, BW te verduidelijken: *De heer Hugo Vandenberghe dient amendement nr. 18 in (stuk Senaat, 3-722/2), dat ertoe strekt in het voorgestelde artikel 1649 quater, § 3, de woorden „voor het einde van de termijn van twee jaar bedoeld in § 1” te vervangen door de woorden „voor het einde van de termijn bedoeld in § 1”. Het is immers gepast dat de verjaringstermijn van de rechtsvordering van de consument van tweedehandsgoederen niet mag verstrijken voor het einde van de termijn gedurende welke de verkoper aansprakelijk is op grond van zijn overeenkomst met de consument.* (Belgische Senaat, Parl. St., 30 juni 2004, nr. 3-722/3, (12)).
- 22 Het amendement is echter verworpen, nadat de minister heeft uitgelegd dat dit artikel als volgt diende te worden uitgelegd: *Dit betekent dat indien de partijen voorzien [Or. 6] in een kortere termijn voor tweedehandsgoederen (bv. één jaar) de termijn van twee jaar voorzien in het eerste lid van artikel 1649 quater, § 1, moet worden gelezen als „de verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van één jaar te rekenen vanaf voornoemde levering”.*[...]

Wat amendement nr. 18 van de heer Hugo Vandenberghe betreft, verwijst de minister naar haar toelichting bij amendement nr. 16 van dezelfde indiener. Bij aankoop van een tweedehandsgoed verjaart de rechtsvordering van de consument na verloop van één jaar vanaf de datum dat hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld.

Deze termijn mag echter niet verstrijken vóór het einde van de termijn van twee jaar als bedoeld in artikel 1649 quater, lid 1.

Indien de partijen voorzien in een kortere termijn voor tweedehandsgoederen (bv. één jaar) moet de termijn van twee jaar voorzien in artikel 1649 quater, lid 1, worden gelezen als een termijn van één jaar [Belgische Senaat, Parl. St., 30 juni 2004, nr. 3-722/3, (14[-15])].

- 23 Een deel van de rechtsleer legt dit artikel ook op dezelfde manier uit: *De vordering van de consument verjaart binnen een termijn van één jaar te rekenen vanaf de dag dat hij het gebrek aan overeenkomst vaststelt, zonder dat die termijn kan verstrijken vóór het einde van de termijn waarbinnen het gebrek aan overeenstemming zich manifesteert, en die twee of één jaar bedraagt (artikel 1649 quater, lid 3, BW) (P.[-F.] VANDENDRIESSCHE, De verkopen aan consumenten, T.P.D.C., Boek I, nr. 520, blz. 541).*
- 24 Andere auteurs menen daarentegen dat die uitlegging niet in overeenstemming met de tekst is en niet kan worden gevolgd: *Wederom heeft de wetgever de optie van de mogelijke kortere waarborgperiode voor tweedehandsgoederen niet in ogenschouw genomen. De minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling houdt er een creatieve lezing op na door te verklaren dat de woorden „...na het verstrijken van de termijn van twee jaar bedoeld in lid 1” moet worden gelezen als „...een termijn van twee jaar of de overeengekomen termijn voor tweedehandsgoederen”. Terecht bekritiseerden senatoren Vandenberghe en de T’ Serclaes deze manier van interpretatie. Indien er geschillen beslecht dienen te worden, zullen de rechters zich dienen te baseren op de wettekst. Het ruimschoots overschrijden van de omzettingsperiode mag niet worden aangewend als een reden om niet over te gaan tot amendering van wetteksten teneinde een wettekst te conformeren met diens ratio legis ([L.] Peeters, R.W., 2004-2005, blz. 452, nr. 33, voetnoot 115, aangehaald [...] door appellant).*
- 25 JPC voert aan dat, gelet op de ratio legis, die erin bestaat te vermijden dat de vordering van de consument verjaart vóór het verstrijken van de garantietermijn, de verlenging van de verjaringstermijn tot aan het verstrijken van de termijn van 2 jaar niet verantwoord is wanneer de garantietermijn geldig tot een kortere duur is verminderd, en dat in dat geval, de Belgische wet aldus moet worden uitgelegd dat de verjaringstermijn van de vordering van de consument kan verstrijken vóór het einde van de termijn van twee jaar te rekenen vanaf de levering van het niet-conforme goed, wat door appellant wordt betwist.

- 26 [OMISSIS] **[Or. 7]** [OMISSIS]
- 27 [OMISSIS]
- 28 [OMISSIS] [door de verwijzende rechter volgens het nationale recht beantwoorde vragen]
- 29 Appellant voert aan dat richtlijn 1999/44 [OMISSIS] en meer bepaald de in samenhang gelezen artikelen [5, lid 1,] en [7, lid 1, tweede alinea,] de lidstaten niet toestaan voor partijen bij een verkoopovereenkomst van een tweedehandsgoed [OMISSIS], te voorzien in een verjaringstermijn die kan verstrijken binnen de twee jaar volgend op de levering van het goed.
- 30 Bij twijfel omtrent de uitlegging van de Europese richtlijn verzoekt appellant de Cour d'appel de Mons een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te stellen.
- 31 Subsidiair verzoekt ook geïntimeerde een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te stellen.
- 32 Aangezien artikel 1649 quater, lid 3, van het burgerlijk wetboek aldus kan worden uitgelegd dat de verjaringstermijn van de vordering van de consument kan verstrijken vóór het einde van de termijn van twee jaar te rekenen vanaf de levering van het niet-conforme goed (zie punt 25 supra), rijst de vraag of de bepalingen van Belgisch recht verenigbaar zijn met richtlijn 1999/44 [OMISSIS], meer bepaald met de in samenhang gelezen artikelen [5, lid 1,] en [7, lid 1, tweede alinea], inzake de verjaring van de vordering van de consument.
- 33 De richtlijn bepaalt immers:

Artikel [5, lid 1]

De verkoper is aansprakelijk krachtens artikel 3 wanneer het gebrek aan overeenstemming zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar vanaf de aflevering van de goederen. Indien voor de uitoefening van de in artikel 3, lid 2, vermelde rechten in de nationale wetgeving een verjaringstermijn **[Or. 8]** geldt, kan die niet verstrijken binnen een periode van twee jaar vanaf de aflevering.

Artikel [7, lid 1]

Contractuele bedingen of afspraken die zijn overeengekomen met de verkoper voordat het gebrek aan overeenstemming ter kennis van de verkoper is gebracht en die direct of indirect voorzien in afstand of beperking van uit deze richtlijn voortvloeiende rechten, binden, onder de in het nationale recht geldende voorwaarden, de consument niet.

De lidstaten kunnen bepalen dat de verkoper en de consument voor tweedehandsgoederen in de overeenkomst voorwaarden of afspraken kunnen overeenkomen omtrent een kortere aansprakelijkheidstermijn voor de verkoper dan die van artikel 5, lid 1. Deze termijn mag niet korter zijn dan één jaar.

- 34 Bijgevolg dienen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de in het dictum opgenomen prejudiciële vragen te worden gesteld.

OM DEZE REDENEN,

Stelt de Cour d'appel de Mons

[OMISSIS] [Toepassing van de procedure]

het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vraag:

Moet artikel [5, lid 1,] juncto artikel [7, lid 1, tweede alinea], van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een bepaling van nationaal recht die aldus wordt uitgelegd dat zij voor tweedehandsgoederen toestaat dat de verjaringstermijn van de vordering van de consument verstrijkt vóór het einde van de termijn van twee jaar te rekenen vanaf de levering van het niet-conforme goed wanneer de verkoper en de consument een garantietermijn van minder dan twee jaar zijn overeengekomen?

[OMISSIS] [procedure en rechtsprekende formatie]